

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . 4 „
Negyedévre . . . 2 „
Egyes szám ára 16 fill.

ABONYI

U J S A G

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő és kiadó:

TEMESKÖZY GERZSON

Nyiltilterek, hirdetési díjak és előfizetések a szerkesztőséghez küldendők.

Eltemettük!

Csak pár pillanatig állhattam meg ravatalánál, melyből az egyiket a Hofburg kápolnája káprázatos gyász pompájának kellett szentelni, a másikat a közepén elhelyezett egyszerű, egy sor arannyal himzett fekete bársonyal behuzott, — az abonyi r. kath. templomban lévő koporsóhoz, aokra és nagyságra teljesen hasoalatos koporsónak, melyben az osztrák magyar birodalom Úra és Parancsolója nyúgodott

A koporsót környező fény és pompa az Úralkodónak szólt, a legfelsőbb hatalom képviselőjének, az egyszerű fakoporsó az Embernek, a kinek kormányzó tettei, törekvései a történelem, alakja érzelmei az emlékezteté.

Ezeknek a szellemi és erkölcsi kiválóságoknak és végtelen munka szeretetnek jelenségei mutatkoztak meg Bécs népeinél, akik csak addig álltak meg mindennapi dolgaik végzésével, míg egy pilantással — külön — külön aki tehete — elbúcsúzott egy császártól s a-mig tömegesen meg adták a végtiszteséget legnagyobb és legjobb barátjuknak.

A minden napos, közvetlen, úgy szólván intimebb — érintkezés a császárral okozta talán, hogy a bécsi népen nem volt látható valami nagyobb mérvű meghatottság; vagy talán az új király személyi családi viszonyai s eddigi efemer jelentőségű kormányzati ténykedései vonták el figyelmüket a császár kihűlt tetemei körül történő dolgokról, nem volt tapasztalható náluk a megindultságnak olyan mélyen járó megnyilvánulása, mely minket, magyarokat szokott elfogni hasonló körülmények között, avagy talán a temetés külső, látható czeremoniájának milliméternyi pontossággal kimért katonai jellege nem kevert föl mélyebb érzelmi motívumokat, vagy talán más az osztrák temperamentum s más a magyar, elég az ahoz, hogy a halottas kocsit megpillantásakor lerepült kalapok alól többnyire szittyá koponyák kerültek elő és a melyik pillanatban

tovahaldt a fekete lepellel letakart koporsó, a sorok felbomlottak s ment ki ki a maga dolgára. Dolgára! s nem a kávéházakba, nem a korcsmákba, nagyokat inni az eseményekre.

— Ilyen a bécsi nép és olyan, hogy az oda gyülekezett ezer meg ezer magyarokat ellátta tisztességesen, becsületes árért, szívjeves előzékenységgel. Csak anyit kellett mondani hogy „ich bin ungarisch“, constabler vagy czivil azonnal csinálta szívesen amit vagy a mire kértük.

Ne szidjuk őket, mert azza ügysem fogunk ki rajtuk, se magunkon nem segítünk, hanem tanuljunk tőlük dolgozni s becsületesen élni, mint ahogy ők tanultak két emberöltőn át az ő császáruktól, a mi királyunktól, akit az Úristen nyúgasztaljon békében és az örök világosság fényeskedjen néki.

Közgyűlés.

Képviselő testületünk nov. hó 24 én közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya a fogyasztási adó bérletének megújítására vonatkozó intézkedés volt. Az ügyek Nagy Lajos jegyző referálta, mely szerint bejelentette, hogy hosszas alkudozások után az előbbi 28000. koronás bérösszeget sikerült 21000. koronára leszállítani s a menyiben anyiért nem volna hajlandó a város bérbe venni, a pénzügy igazgatóság át fogja utalni a városnak. Hosszasabb és alapos indoklással meghatalmazást kért a szerződés megkötésére, a mit a közgyűlés Koncz Pál némi kifogásai ellenében egyhangúlag meg is adott. (Másnap a szerződés meg is kötött.)

Ezútan egy kis kínos jelenet következett Koncz Pálnak a kékkő tárgyában történt interpellációjával, mely szerint talán, az utolsó szállítmányt nem a jogosultaknak osztotta volna ki az előjáróság, hanem eladatott volna másoknak s így se pénz, se posztó búcsúzik a — kékkő osztó. Papp Péter főjegyző erélyesen vissza utasította az inszinuációt s megmagyarázta a

dolog miben létét. E helyett bizony jobb lett volna meg emlékezni arról az országos gyászról, mely I Ferencz József királyunk elhalálzásával ért bennünket.

Menekültjeinkről.

III.

— Előbbi soraink megírása után érkezett az első levél nov. 18 helyi kelettel. Székelyudvarhely — Máréfalván nov. 11-én adta fel ezt a levelet a Gábor család, amely azonban csak 7 nappal később érkezett Abonyba, mert először a Brassóban székely császári és királyi cenzori hivatal vizsgálta át s így mint hadijog alapján felbontott és ismét lerárt levél érkezett ide. Ebben a megcenzúrozott levélben jelzi a Gábor család — érthetőleg az itt volt többiek nevében is —, hogy nov. 10-én este érkeztek meg szerencsésen rögös várogi kis falujukba, amelyeket a legnagyobb örömmükre sértetlennek találtak. Román katonák jártak ugyan: faluban, raboltak is, de csak a menekültek lakásaiból ágyneműt és edényeket; gyujtogatásra s más alábbvaló tettekre nem volt elegendő idejük, mert a honvédség közeledtével elhordták irhájukat és sokkal szaporábban, mint a betöréskor jöttek, láttak, de nem győztek, hanem csak szaladtak s talán még most is futnak, ha meg nem álltak. Valószínűleg most is futnak. — Az otthon maradt lakosság zavartalanul folytathatta dolgát; betakaríthatta terményeit. Kért tehát csakis a menekültek szenvedtek kevés gabonában, ágyneműekben is edényekben. De a böcs gondoskodás némi segített rajtuk az itten beszerzett edényekkel, ruha és lábbalival, a nekik adományozott szalmazsák és fejkánkkal. Míg módosabb ágyneműt szerezhetnek, addig bizonyára az abonyi szalmazsák jó szolgálatot fog fenni. Hát azok a pompás abonyi zománcos edények? Sajnálattal emlékeznek meg az ugynevezett jó szomszédokról, akik a román ellenséggel egy huron pendülve raboltak ágyneműket. Feltűnő jelenség, hogy a háboru még a fizta erkölcsű székelyek közt is temelt hiénákat. — Siratják szépen szóló nyáharangjukat s a halálcsengelyűt, melyeket a románok maguk részére rekviráltak. Ugy lát-szik, erre mifélelk előbbrelátók az emberek. A levél megírásakor, amint említik, gyöngyöri nyárias időjárás volt, mert javában dolgozhattak a mezőn. Hehetőleg azóta ott is nagyot változhatott az időjárás, mint nálunk, amidőn (legalább e sorok írásakor) rég nem tapasztalt téli szakadtránk.

Jóleső érzés hatja át szívünket, olvasva azt, hogy 5 napig tartó utjukban a nagyobb állomásokon jó és kielégítő ellátásban vol-

volt részük. — Hálásan emlékeznek vissza illetni jószágos gondoskodásunkra. Szívbeli megköszönnek mindent és Istentől sok jó egészséget kívánnak. — Viszont mi is ezt kívánjuk nekik. Szívesen tettük, amit az adott körülményekhez képest lehetettünk. Boldog időben ily nagy arányú látogatást bizonyára ökörsütéssel, magnum áldomással ünnepeltük volna meg.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

— **Jegyezzünk hadikölcsönt.** Miért kell jegyezni az ország minden polgárának? Nem ajándékba adjuk a pénzt: kölcsön adjuk a legjobb adósnak, a magyar államnak, mely a kölcsönét hatos kamattal fizet. Azelőtt a magyar állam mindig külföldről kért és kapott kölcsönöket; persze így a kamatokat is oda fizette. Az a sok pénz, amit mi adóban fizettünk, kamatok fejében külföldre jutott és azokat gazdagította, kik most legnagyobb ellenségünk. Ennek nem szabad többé így lennie! Adjuk az államkölcsönöket mi magunk, akkor itthon maradnak az ádék milliói, vissza fognak kerülni kamatok formájában oda, ahonnan származtak: az ország lakosságához. Az adókat ugyanis fizetni kell, fizessük tehát önmagunknak, ne ellenségeinknek!

— **Ünepélyes gyász istentisztelet** tartott nov. 30-án volt. királyunk lelkiüdvéért a rom. kath. templomban.

— **Küüntetések.** Pintér Imre 4. arksz ezredbeli arksz az I. oszt. ezüst vitézségi érmet. — Kontz József 4. műszaki csapat főútasza, mind ketten az ellenség előtt tanúsított vitéz és bátor magatartásáért, — a bronz vitézségi érmet kaptak.

— **Igy is lehet?** Elképzelhetlen az a mód, ahogyan sokan kijátszani törekednek a hatóság intézkedéseit egyes élelmi cikkek aránytalanos elosztásánál. Ismerünk 5 fogból álló családot, mely 15. tagra iratott „czukor cédulát”; egyet, melynek 50 kilónál több czukor van készletben s legjobban zsarolnak a cédulákért. Ezekről egyáltalán meg kellene vonni a vásárlási jogosultságot, kiváll mikor gyermekük sincs a háznál, „czukor felháborító dolgoknak végét kellene vetni s vasóköffel szét csapni annyi lelkiismeretlenség között.

— **Ministeri rendelet** jelent meg a hivatalos lapban, melynek alapján az utasok kézipodgyászait az egyes vasuti és hajóállomásokon a rendőrség, csendőrség, pénzügyőrség és határrendőrség átvizsgálhatja. Utó podgyászokban ugyanis szállítási engedély nélkül nem szabad semmiféle gazdasági terményt, liszinet és mezőgazdasági terményekből előállított bármilyen ipari terméket szállítani!

— **Áthelyezés.** Dr. Török István betétszerkesztő bíró az igazságügyminiszter a czepléki kir. járásbírószághoz osztotta be.

— **A szappan és mosópor gyártására vonatkozó** ministeri rendelet megjelent. A mosószappan árát ez a rendelet kilogrammonként a gyár részéről történő eladásnál 3 K 80 fillérben, a fogyasztóval való forgalomban félkilogrammos darabonként 2 K 68 fillér legmagasabb arban állapította meg.

— **A cukorrépa rekvirálása.** A kormány elrendelte a takarmányozási vagy más célra átengedett vagy szabályellenesen forgalomba hozott cukorrépának közszükségleti célokra való igénybevételeit.

— **Megállapított árak.** A fővelektékék kilónkénti árak (barna) 56 f. horszónál és lenésnél 66 fillérben van megállapítva. Akik ennél magasabb árakat követelnek, a legszigorúbb büntetésben részesülnek csak az a baj hogy lencsét már 2 éve nem láttunk.

— **A posta szavatossága.** Az érték levéleri és csomagért a kártérítés alapján mindig a valódi kárt, vagyis, az előre bejelentett érték egész kárát megtéríti a posta, míg az érték beváltás nélküli feladott csomagért a súly minden kezdődő 500 grammja után 3 kor. illetőleg 3 márka jár.

— **Az új bélyegilleték,** amely valószínűleg január 1-én lép életbe nyugtakra a II. ik fokozat szerint:

40 koronán aluli összegre	20 fillér
40 kor. feletl	80 koronáig 40 fillér
80 " "	120 " " 60 fillér
120 " "	200 " " 1 kor.
200 " "	400 " " 2 " "
400 " "	600 " " 3 " "
600 " "	800 " " 4 " "
800 " "	1600 " " 8 " "

továbbá minden 800 koronáig 3 korona bélyeg jár.

— **A Hadsegélyező Hivatal gyászjelentvényei.** A m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala kemény papírból készült, művészi gyászpaizsot bocsát forgalomba a nemzet érzelminek a temetés napján és a nemzeti gyász idején való egységes kifejezésére. A jelentvény a legmagasabb hatóságok intencióinak megfelelően, a szövethányi figyelembe vételével készült és a belügyminiszter 7270/1914. és 7666/1914. sz. rendeleteinek védelme alatt áll. Egy darab ára 20 fillér, megrendelhető a Hadsegélyező Hivatalnál (V., Akademia-utca 17. sz.) Ugyancsak a Hadsegélyező Hivatal néhány nap múlva gyász-érmet fog kibocsátani az elhunyt uralkodó arcmaszával. Mindkét jelentvény az elesett hősök özvegyei és árvái alapját szolgálja.

— **Kedvező hírek Bulgária terméséről.** A bolgár statisztikai hivatal jelentése szerint Bulgária gabnakeszletét oly jelentékenyem, hogy messzire felülmúlják az eddig táplált reményeket s az egész lakosság szükségletének fedezése után jelentékeny mennyiségek lesznek elszállíthatók a központi hatalmak területére. De az oláhoktól utadalmasan elhódított Dobruđa területen is kitűnő termés volt, nagy mennyiségű gabona jutott a győztes bolgár csapatok kezére. Hír érkezett arról is, hogy Bulgária déli részén a rizstermés kitűnő, úgy hogy e részben is számíthatunk jelentékeny behozatalra.

— **Egy koronás bankjegyek** Az Osztrák Magyar Bank, amint olvassuk még karácson előtt kibocsátja s forgalomba hozza az egy koronás bankjegyeket. A jelenleg forgalomban lévő 2 koronások bevonatnak és jobbakkal pótolja. A békekötés után azonban mind az egy, mind a két koronás bankjegyeket kivonják a forgalomból.

— **A tojásdrágaság ellen.** Az elmúlt héten Budapesten 36 fillérre emelkedett egy tojás ára. A tojástárszda vezetősége maga is és a földmivélsügyi kormány is belátták a

helyzet tarthatatlanságát és a miniszter végre erőlyes rendosinálásra káratörte el magát, hogy a tojás ára ajacsouyabb maradjon Abonyban már egy tojásért 40 fillért kérnek — itt is kellene sürgősen egy kis renszabályozás.

— **Hivatal vizsgálatot** tartott m. hó 23-án az anyakönyvi hivatalban Dr. Szontagh Antal miniszteri tanácsos és semmi féle lényeges kifogásra okot nem talált s általában megelégedésének adott kifejezést.

— **Sporoljunk a czukorral.** Ertesülésünk szerinti a most küldött czukor mennyiséget nem fogja követni hamarosan másik küldemény, mert is lelkismeretbe vágó dolog, hogy a mostani készletből a gyermekek táplálását biztosítsuk.

— **A moratórium vége.** November utolsó napja fontos terminus az 1914. aug. elsején hirdelt országos moratórium lejárati napjában. November 30-án szabadulnak föl ugyanis teljes 100 százalékg a moratórium alá vont összes pénzváltók (szóosan vett pénztartozások fejében kiállított, ugyancsak a továbbadott aruváltók).

— **A kormány újabb szigorított rekviráló** rendeleteit fog kibocsátani és a rekvirálás végrehajtását katonai korbátommal, valamint a csendőrség és a pénzügyőrség igénybevételejét fogja elvégezni. Az új rendelet, amelynek kibocsátása közelebb várható, az eddigi büntető rendelkezéseket lényegesen súlyosbítani fogja és kímélet nélkül jár el azokkal szemben, akik a háborús viszonyokat spekulációs szándékkal kiaknazzák és eljárásukkal a kétéhezettünkre törekvő ellenségeinknek tesznek szolgálatot.

— **A szántóföldek katonai megmunkálása.** A honvédelmi miniszter a Gazdászövetség értesítése szerint fontos akcióként indított a szántóföldek megmunkálásának biztosítása érdekében.

Az V. magyar hadikölcsönre jegyzéseket elfogad 1916. decz. hó 22-ig A pestmegyei abonyi takarékp.

Ház eladás

A Dr. Halmi-féle ház szabadkézből örökön eladó. Esetleg bérbe adatik. Bővebb felvilágosítást ad özv. Dr. Halmi Adolfné Szabadka vagy Dr. Véli Zsigmond ügyvéd Czepléd.

Eladó

Juhász Istvánné „Korona” vendéglője és szállodája szabadkézből eladó.